

OBEC ŽATČANY

Naučná stezka „Žatčany včera a dnes“

STARÁ PEKÁRNA a služby v obci

Na počátku 20. století byl prostor zatáčky silnice od Třebomyslic na žatčanskou návěs rámován Lejskovým domem č. 44 a obchodem Ludvíka Schwarze v domě č. 36. Rohový prostor mezi domy byl ale nezastavěný – až za 2. světové války zde byla postavena stodola omezující výhled do zatáčky. **Lejskův dům byl jedním z posledních domů s doškovou střechou v obci.**

Lejskův dům č. 44 v roce 1921

OBCHODY A SLUŽBY V OBCI

V minulosti v obci **fungovalo výrazně větší množství různých obchodů a služeb.** V roce 1911 zde bylo

Trafika válečného vysloužilce Ferdinanda Krásky stávala na návsi v letech 1928–1935

Poláčkovo řeznictví (zbouraný dům za samoobsluhou)

Obchod Ludvíka Schwarze byl později přestavěn na **Teplého pekárnu s parní pecí.** Teplého pekárna sloužila svému účelu do poloviny 60. let 20. století. Vybavení se zachovalo až téměř do současnosti. Kolem pece bylo kovářsky spojené potrubí, v němž se po zatopení voda změnila v páru jako v tlakovém hrnci a dosáhla tak vysoké teploty. Pekárnu neoficiálně využívaly i některé hospodyně k pečení chleba. Doma si připravily a v ošatkách nechaly nakynout těsto a v sobotu si ho šly do pekárny upéci.

V roce 2007 chátrající budovu pekárny i přilehlé stodoly vykoupila obec a nechala je odstranit.

Teplého pekárna v roce 2006

Pec v Teplého pekárně v roce 2006

5 obchodů se smíšeným zbožím (jeden z nich byl v Teplého pekárně), 2 řeznictví, prodejna másla a drůbeže a prodejna uzenin. Dále zde z živnostníků byli např. 2 pekaři, 2 kováři, 2 stolaři, kolář, mlynář, 2 obuvníci, 3 krejčí, sedlář, stavitel a porodní bába.

V letech 1945–1950 fungovaly 4 obchody se smíšeným zbožím a dvě řeznictví. Z dalších služeb zde byla pekárna, mlékařství, 2 trafiky, holičství, 3 krejčovství, švec, 2 kovárny, kolářství, zámečnictví, 2 pískovny.

Největším obchodníkem byl Ivan Jouza. V tomto obchodě si mohli občané koupit nejširší sortiment – uhlí, povřísla, řetězy, barvy, petrolej, kamna, ledničky apod. **Po znárodnění zůstala v obci až do postavení samoobsluhy v roce 1973 jediná Jouzova prodejna.** Převzalo ji spotřební družstvo Jednota.

ŽATČANSKÉ HOSPODY

Do roku 1951 bylo v Žatčanech vždy více hostinců. **Po 2. světové válce to byly 3 hostince:** Severův, Otřísalův a Halmův (v letech 1931–1943 Kočkova hospoda). **Nejdelší historii má Severův hostinec na návsi, který přetrval až do současnosti.** Do roku 1794 patřila budova obci a bývala zde radnice. Hostinec zde po roce 1874 zřídili Otřísalovi. Severovi koupili hostinec v roce 1926. Po zestátnění v roce 1950 hostinec provozovala Jednota Brno-venkov.

Otřísalova hospoda za protektorátu (1. dům vlevo při vjezdu do Žatčan od Újezda, v 50. letech zde byla mateřská škola)

Kočkova hospoda kolem 1935 (před ní jesle pro krmení koní, stávala v zatáčce mezi návsi a zastávkou u U mlýna)

ZAJÍMAVOST: V roce 1949, kdy došlo ke sloučení původně samostatných obcí Žatčany a Třebomyslice, bylo třeba vyřešit číslování domů. Žatčanským domům zůstala původní čísla a třebomyslickým domům byla přidána stovka. Z domu č. 44 se tak stal dům č. 144. Na domech s čísly do 200 tak lze poměrně přesně sledovat dřívější hranice obcí. Původní obyvatelstvo Třebomyslic pocházelo z německého okolí České Třebové, Litomyše, Králík a mluvilo německy. Časem se počestili, zůstala jen německá příjmení, např. Habiger, Lorenc, Lauterbach, Hedrich, Heger, Heinrich.